

Sygn. akt I C 1019/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2022 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia Ewa Tomczyk
Protokolant	sekr. sąd. Dorota Piątek

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2022 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa P. R.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zadośćuczynienie i odszkodowanie

1. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda P. R. kwoty:

- 105.000,00 (sto pięć tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 70.000,00 (siedemdziesiąt tysięcy) złotych od dnia 19 marca 2020 r. i od kwoty 35.000,00 (trzydzieści pięć tysięcy) złotych od dnia 14 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty,

- 1.890,00 (jeden tysiąc osiemset dziewięćdziesiąt) złotych tytułem odszkodowania;

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. nakazuje pobrać od powoda P. R. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. kwotę 2.092,54 (dwa tysiące dziewięćdziesiąt dwa 54/100) złotych tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych w zakresie wydatków i nie obciąża go nieuiszczoną opłatą sądową od oddalonej części powództwa;

4. nakazuje pobrać od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. kwotę 5.335,00 (pięć tysięcy trzysta trzydzieści pięć) złotych tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa oraz kwotę 1.931,57 (jeden tysiąc dziewięćset trzydzieści jeden 57/100) złotych tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych w zakresie wydatków.

Sygn. akt I C 1019/20

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 10.08.2020 roku pełnomocnik powoda P. R. wniósł o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda kwoty 76.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 marca 2020 r. do dnia zapłaty, w tym kwoty 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia i kwoty 6.000 zł tytułem zwrotu kosztów

opieki. Ponadto pozew zawierał żądanie zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że roszczenia pozostają w związku z wypadkiem przy pracy, jakiemu powód uległ w dniu 26.10.2019 r.

W odpowiedzi na pozew z dnia 15.09.2020 r. pozwane Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosło o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany podtrzymał stanowisko z postępowania likwidacyjnego stwierdzając ponownie brak odpowiedzialności pozwanego za skutki zaistniałego wypadku oraz zakwestionował wysokość dochodzonych przez powoda roszczeń, a w przypadku uznania odpowiedzialności pozwanego co do zasady i przyjęcia, że szkoda nie powstała wyłącznie z winy powoda pozwany postawił zarzut przyczynienie się powoda do powstania szkody w wysokości co najmniej 90 %. Pozwany nie kwestionował samego zdarzenia jak i tego, że pozwany w wypadku z dnia 26.10.2019 roku doznał urazów, które rzutują na jego obecny stan zdrowia, jednakże w jego ocenie nie są to urazy które uzasadniają przyznanie powodowi kwoty zadośćuczynienia w żądanej wysokości (k. 49-55).

Pismem procesowym z dnia 13 czerwca 2022 roku pełnomocnik powoda rozszerzył żądanie pozwu w zakresie zadośćuczynienia do kwoty 216.250,00 zł i wniósł o zasądzenie tej kwoty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 70 000,00 zł od dnia 19.03.2020 r. do dnia zapłaty i od kwoty 146.250,00 zł od dnia od dnia doręczenia pisma zawierającego rozszerzenie (k. 400-401 verte).

Pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa (pismo - k. 404)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód P. R. był zatrudniony od dnia 2. (...) u S. K. na podstawie umowy o pracę na czas określony do dnia 31.10.2019 r. Do zadań powoda należały drobne prace remontowe, sprzątanie terenu budowy.

(dowód: umowa o pracę – k. 59)

S. K. prowadził działalność gospodarczą polegającą na wykonywaniu instalacji wodno – kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych.

(bezsporne)

Powód w 1982 r. uległ wypadkowi komunikacyjnemu, na skutek którego doznał ciężkiego urazu czaszkowo - mózgowego z licznymi złamaniami w obrębie twarzoczaszki, z koniecznością leczenia operacyjnego (kraniotomia prawostronna skroniowo - ciemieniowa, plastyka piramidy prawej z powodu płynotoku usznego), przebył ropne zapalenie opon, miał wszczepioną a potem usuniętą zastawkę komorowo - otrzewnową. Po tym urazie był leczony z powodu padaczki pourazowej i moczówki prostej. Powód nie kontynuował leczenie neurologicznego.

(bezsporne)

W dniu 26.10.2019 r. około godz. 8.10 powód w ramach wykonywania obowiązków pracowniczych zleconych przez pracodawcę S. K. wykonując prac na terenie firmy (...) S.A. w T., we współpracy z innym pracownikiem K. M. (1), schodząc z drabiny na wysokości ok. 1,5 m nad posadzką upadł wraz z drabiną na betonową posadzkę i stracił przytomność.

(dowód: protokół z dnia 8 listopada 2019 roku nr (...) k. 7 -9, 10)

Zespół powypadkowy ustalił, że w dniu wypadku powód wykonywał typowe prace, które należały do zakresu jego obowiązków, to jest prace porządkowe i przygotowawcze. Powód pomagał na zasadzie podania narzędzi, wymiany silikonu w pistolecie, przyniesienia i wyniesienia narzędzi i materiałów. Z powodem pracował K. M. (1), który zajmował się silikonowaniem wyrobienia przy posadzce hali produkcyjnej. W to miejsce przyniósł drabinę z uwagi na

konieczność obcięcia kawałków silikonów wychodzących rury, którą to pracę K. M. zamierzał wykonać z drabiny. K. M. (1) na chwilę opuścił miejsce pracy, a w tym czasie powód chciał bliżej przyjrzeć się zwisającym silikonom i zastanawiał się czy nie sprowadzić zwyżki. Powód nie miał uprawnień na zwyżkę, a chciał przyspieszyć pracę i poprosić kogoś do sprowadzenia zwyżki zanim wróci K. M. (1). Powód wszedł na drabinę chcąc obejrzeć z bliska miejsce przyszłej pracy, a schodząc z drabiny na wysokości 1,5 m nad posadzką poczuł jak drabina zaczyna się osuwać, w następstwie czego powód wraz z drabiną upadł na betonową posadzkę i stracił przytomność. Zespół powypadkowy:

- uznał, że zdarzenie z dnia 26.10.2019 r. było wypadkiem przy pracy,
- za pośrednie przyczyny wypadku uznał wejście na drabinę bez polecenia, złe zabezpieczenie i przystawienie drabiny, śliską posadzkę,
- stwierdził nieprzestrzeżenie przez pracodawcę przepisów prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad BHP,
- nie stwierdził, by wyłączną przyczyną wypadku było naruszenie przez powoda przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane przez niego umyślnie lub skutek rażącego niedbalstwa,
- nie stwierdził faktu bycia powoda w stanie nietrzeźwości.

(dowód: protokół ustalenie okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy – k. 60-62, zeznania świadka K. M. (1) -k. 208 - 208 verte)

W związku z tym zdarzeniem było prowadzone przeciwko pracodawcy powoda S. K. postępowanie karne i postawiono mu zarzut, że jako osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo i higienę pracy nie dopełnił obowiązków w ten sposób, że wbrew przepisom i zasadom BHP określonym w art. 299 kodeksu pracy oraz § 8 pkt 1, 2,3 i § 50 ust. 2 rozporządzenia Ministra pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy i § 78 b ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30.10.2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy niewłaściwie zorganizował prace pracownika P. R. w ten sposób, że nie zapewnił nadzoru nad wykonywaniem pracy, przez co naraził P. R. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, bowiem ten, nie mając uprawnień do pracy na wysokościach samowolnie skorzystał z drabiny podczas wykonywania pracy na wysokości – czym poprzez naruszenie art. 211 kodeksu pracy – przyczynił się do powstania wypadku przy pracy – w następstwie czego drabina osunęła się i P. R. upadł na betonowe podłoże, w wyniku czego doszło do powstania obrażeń ciała, które spowodowały naruszenie czynności narządu ciała na czas przekraczający siedem dni, to jest o czyn z art. 220 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 18 lutego 2021 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II K 393/20 Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. postępowanie karne wobec S. K. o czyn z art. 220 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 i 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk warunkowo umarzył na okres próby dwóch lat.

(dowód: wyrok SR w Tomaszowie Maz. sygn. akt 393/20 z dnia 18 lutego 2020 roku -k. 172 i verte w aktach sprawy II K 393/20 SR w Tomaszowie Maz. akt oskarżenia -k. 185-186)

Po wypadku powód został przewieziony na (...) Sp. z o.o., gdzie stwierdzono u niego uraz czaszkowo – mózgowy z krwiakiem nadtwardówkowym lewego płata skroniowego ze złamaniem kości twarzoczaszki oraz złamanie wyrostka barkowego oraz dolnej części wydrążenia stawowego lewej łopatki. Powyższe urazy zostały ustalone w oparciu o przeprowadzone u powoda badanie TK Trauma S. z dnia 29.10.2019 r.

(dowód: karta informacyjna – k. 11-12, wynik badania radiologicznego – k. 289)

Po przeprowadzonych badaniach w (...) Centrum (...) powód - jeszcze tego samego dnia, został przewieziony do szpitala (...) w Ł., gdzie stwierdzono u powoda uraz śródczaszkowy, krwiak podtwardówkowy nad lewym biegunem

skroniowym, złamanie czaszki i kości twarzoczaszki, złamanie łuku jarzmowego lewego i ściany bocznej zatoki szczękowej lewej.

(dowód: dokumentacja medyczna – k. 68-104, k.115-132)

Przez 2 dni powód przebywał na Oddziale Klinicznym Neurochirurgii i Onkologii Centralnego Układu Nerwowego skąd w dalszym trybie został skierowany na konsultację chirurgiczną, po przeprowadzeniu, której stwierdzono brak wskazań do leczenia z zakresu chirurgii szczękowej. Z uwagi na obecność krwi w lewej zatoce szczękowej u powoda zalecono kontrolę w poradni chirurgii szczękowej. Zastosowano Z., P., T., M. melt 60/120, D. chrono, T. C., T., V. P., (...), E., O. 0,4,15% M., płyny infuzyjne.

Powód został wypisany do Oddziału Neurologii w (...) Sp. z o.o. w T. celem kontynuacji leczenia.

Na Oddziale (...) Sp. z o.o. w T. powód przebywał w okresie od 28.10.2019 r. do dnia 05.11.2019 r. Zlecono kontrolne badania obrazowe, TK głowy oraz RTG, które ujawniło złamanie wyrostka barkowego i panewki lewej łopatki oraz stan po łamaniu paliczka bliższego III palca prawej ręki.

W dniu 27.11.2019 r. powód został ponownie przyjęty na Oddział (...) Sp. z o.o. w T. celem wykonania kontrolnego CT głowy, które wykazało całkowitą resorbcję zmian pourazowych. Utrzymano dotychczasowe leczenie i zalecono dalsze leczenie ambulatoryjne i kontrole w poradniach neurologicznej, ortopedycznej i chirurgii szczękowo- twarzowej.

(dowód: dokumentacja medyczna -k. 105- 114 verte, opinia biegłego ortopedy ortopedy-traumatologa D. D. -k. 349-350)

Komisja Lekarska ZUS ustaliła stały uszczerbek na zdrowiu spowodowany skutkami wypadku przy pracy z dnia 26 października 2019 roku na 22 %. W opisie naruszenia sprawności organizmu wskazano: zespół pourazowy po przebyłym urazie czaszkowo-mózgowym z krwiakiem przymózgowym, złamanie lewej zatoki szczękowej i kości jarzmowej oraz wyrostka barkowego i panewki lewej łopatki- ograniczenie sprawności barku, przykurcz zgięciowy palca III-go ręki prawej.

(dowód: Orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 25 marca 2020 roku -k. 24, Orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 26 lutego 2020 roku -k. 25)

Decyzją z dnia 2 kwietnia 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych w T. w związku ze stwierdzeniem u powoda stałego uszczerbku na zdrowiu (22 %) będącego następstwem wypadku przy pracy z dnia 26 października 2019 roku przyznał powodowi tytułem jednorazowego odszkodowania kwotę 21.648 zł z .

(dowód: decyzja (...) Oddział w T. z dnia 2 kwietnia 2020 roku -k. 23)

Powód od 14.03.2014 r. ma orzeczoną znaczny stopień niepełnosprawności. Ostatnim orzeczeniem (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w T. z 21.07.2020r. orzeczono z u P. R. znaczny stopień niepełnosprawności okresowo do 20.07.2022 r. ze wskazaniem, że początku niepełnosprawności nie da się ustalić, a ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 14.03.2014 r. W związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji powód wymaga stałej lub długotrwałej opieki osoby drugiej.

(dowód: orzeczenie (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w T. z dnia 21 lipca 2020 roku -k 142-143)

W toku postępowania karnego został dopuszczony dowód z opinii biegłego ds. bezpieczeństwa i higieny pracy oraz urządzeń i instalacji elektroenergetycznych B. K., który wydał opinię z dnia 17 lutego 2020 r.

S. K. naruszył szereg postanowień kodeksu pracy oraz przepisy BHP poprzez:

- niewłaściwą organizację pracy spowodowaną brakiem nadzoru nad pracą pracowników, przy uwzględnieniu, że przy pracy na wysokościach wymagany jest stały nadzór nad pracownikami (naruszenie art. 81 pkt 1,2,3 Kodeksu pracy),

- powód został dopuszczony do pracy bez wymaganych badań lekarskich okresowych dopuszczających do pracy na wysokości na stanowisku pracownika gospodarczego (naruszenie art. 229 §4 Kodeksu pracy),

- brak właściwego zabezpieczenia przed zmianą położenia drabiny (naruszenie § 50 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26.09.1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy i § 8 b) ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30.10.2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy).

Powód naruszył postanowienia kodeksu pracy oraz przepisy BHP poprzez wykonywanie pracy nienależącej do jego obowiązków oraz wykonywanie pracy na drabinie bez obowiązkowej asekuracji innej osoby i bez właściwego zabezpieczenia drabiny. Powód był przeszkolony z zakresu BHP jedynie na stanowisku sprzątanie terenu budowy/pracownik gospodarczy.

Pomiędzy naruszeniem przez pracodawcę oraz samego powoda przepisów BHP a wypadkiem zachodzi związek przyczynowy.

(dowód: kserokopia opinii – k. 164- 184)

W dacie wypadku S. K. był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej deliktowo- kontraktowej za szkody rzeczowe i osobowe w związku z posiadanym mieniem i prowadzoną działalnością w pozwanym Towarzystwie (...) Spółce Akcyjnej w W.. Umowa ta była potwierdzona polisą nr (...).

(bezsporne)

Powód zgłosił szkodę do pozwanego, żądając kwoty 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania. Pozwane Towarzystwo (...) decyzją z dnia 4 maja 2020 roku odmówiło powodowi przyznania świadczeń w związku ze zdarzeniem z dnia 26 października 2019 roku powołując się na brak po stronie S. K. odpowiedzialności za wypadek przy pracy.

(dowód: decyzja z dnia 04.05.2020 r.- k.21, decyzja z dnia 28 lipca 2020 roku -k. 30 i verte)

W wyniku wypadku z dnia 26.10.2019 r. powód doznał chirurgicznych obrażeń ciała w postaci: urazu śródczaszkowego, ogniskowego urazu mózgu, niewielkiego krwiaka nadtworówkowego nad lewym biegunem skroniowym, śladowego depozytu podoponowego nad lewym płatem czołowym, pourazowego krwawienia podpajęcznego na sklepiści lewego płata ciemieniowego, złamania czaszki i twarzoczaszki, wielokrotnego złamania kości czaszki i twarzoczaszki, złamania przechodzącego przez łuskę przednią i tylną, zatoki czołowej lewej i łuskę przednią zatoki czołowej prawej, przechodzące nad kość klinową i ścianę boczną i dolną oczodołu lewego. Złamanie łuku jarzmowego lewego i ściany bocznej zatoki szczękowej lewej, złamania wyrostka barkowego i panewki lewej łopatki. Doznane przez powoda obrażenia mają charakter trwałe. Obrażenia, jakich powód doznał w wyniku zdarzenia z 26.10.2019 roku wraz z obrażeniami jakie powód odniósł w wypadku komunikacyjnym z 1982 roku wymagają leczenia powoda do końca życia w Poradni Neurologicznej. Z tego powodu powód otrzymuje leki przeciwpadaczkowe (jest leczony z powodu padaczki pourazowej oraz z powodu niedoczynności przysadki). Świeże obrażenia czaszki nastąpiły po urazie -wypadku z drabiny w dniu 26.10.2019 roku. Mimo odniesionych w wypadku z 1982 roku defektów neurologicznych stanowiących bezwzględne przeciwwskazanie do pracy oraz do pracy na wysokościach powód takie prace wykonywał.

Nowy uraz będący wynikiem przedmiotowego zdarzenia nawarstwił występujące u powoda objawy i nasilił schorzenia, które w tym czasie już były. Z chirurgicznego punktu widzenia powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Po pobycie powoda w okresie od 26.10 do 30.11.2019 roku w szpitalach powód od 1 grudnia 2019 roku do marca 2020 roku będąc już w domu wymagał opieki osoby trzeciej codziennie po 3-4 godziny dziennie. Powód w dalszym ciągu wymaga rehabilitacji czynnej jak biernej lewego stawu barkowego. W związku z urazem czaszki powód wymaga stałej kontroli neurologicznej, stosowania leków przeciwpadaczkowych, kontrolnych badań CT głowy, EEG -mózgu.

(dowód: opinia biegłego chirurga S. N. -k. 211-213 wraz z opinią uzupełniającą -k. 247 i verte)

Na skutek wypadku powód doznał urazu w obrębie narządów ruchu w postaci

złamania wyrostka barkowego łopatki lewej i dolnej części panewki bez przemieszczenia bez zniekształcenia zewnętrznego statycznego z umiarkowanym ubytkami ruchowym głównie w zakresie unoszenia z odwodzenia. Złamanie paliczka podstawnego bliższego III palca ręki lewej nie powstało podczas zdarzenia z dnia 26 października 2019 r.

Z przyczyn ortopedyczno-traumatologicznych u powoda nie doszło do trwałego ani długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, a rokowania są dla powoda stabilne w tym zakresie. Przez 1,5 miesiąca od wypadku powód był osobą niepełnosprawną i potrzebował opieki innych osób. Po tym okresie i obecnie ograniczenia w życiu codziennym i w samoobsłudze nie występowały. Obecnie ortopedycznie i rehabilitacyjnie powód nie leczy się. Z uwagi na to, że sprawność powoda nie jest w pełni dobra powód będzie potrzebował leczenia ortopedycznego i rehabilitacyjnego w przyszłości. Z powodu dysfunkcji ruchowo-bólowej powód wymaga obecnie rehabilitacji, która może się odbywać w planowo w ramach NFZ.

(dowód: opinia biegłego ortopedy traumatologa R. E. -k. 216-217 wraz z opinią uzupełniającą -k. 279, opinia biegłego ortopedy-traumatologa D. D. -k. 349-350)

Na skutek wypadku powód doznał urazów chirurgiczno-szczękowych, w postaci urazu twarzoczaszki, złamanie przechodzące przez łuskę przednią i tylną zatoki czołowej lewej i łuskę przednią zatoki czołowej prawej, przechodzące na kość klinową i ścianę boczną i dolną oczodołu lewego, złamania łuku jarzmowego lewego i ściany bocznej zatoki szczękowej lewej. Złamania kości twarzoczaszki są obecnie u powoda wygojone z nieznacznym przemieszczeniem kości jarzmowej lewej i wiążą się z trwałym uszczerbkiem na zdrowiu w wysokości 3 % z pozycji 24 b tabeli uszczerbków.

(dowód: opinia chirurga szczękowego -k. 293-294 verte)

Wypadek jakiemu powód uległ w dn. 26.10.2019 r. spowodował u niego uraz twarzoczaszki, w tym złamanie oczodołu lewego, z towarzyszącym krwawieniem, z tym że uszkodzenie gałki ocznej nie nastąpiło. Po wypadku powód nie był konsultowany okulistycznie, dwojenie nie wystąpiło. Obecnie u powoda występuje częściowy, obustronny zanik nerwów wzrokowych, z czym wiąże się trwały uszczerbek na zdrowiu wg Rozporządzenia Ministra Pracy z 23.04.2013r. i 18.12.2002 r.:

- z punktu 29 i 27a) - 12,5%,

- z punktu 32- 25%.

Ponieważ powód przeszedł uraz twarzoczaszki również w 1982 r. dla ustalenia właściwego zakresu rozmiaru uszczerbku na zdrowiu powoda z okulistycznego punktu widzenia konieczna byłaby dokumentacja okulistyczna powoda sprzed daty wypadku przy pracy z 2019 r.

Rokowania na przyszłość co do zdrowia powoda jest dobre. Ostrość wzroku jest użyteczna, zawężenie pola widzenia powoduje większą ostrożność podczas jazdy samochodem, przechodzenia przez jezdnię, ale nie powinno się pogłębiać.

(dowód: opinia biegłego specjalisty chorób oczu D. P. -k. 296-298)

Wypadek spowodował u powoda urazy o charakterze neurologicznym w postaci:

- urazu czaszkowo – mózgowego (w tym krwiaka przymózgowego w okolicy bieguna lewego płata skroniowego gr. ok. 5mm, krwiaka przymózgowego szer. 4mm w okolicy czołowej lewej, mniejszego krwiaka przymózgowego szer. 3mm w okolicy bieguna prawego płata skroniowego, ogniskowego pogrubienia sierpa mózgu w jego części środkowej oraz górnej części odnogi lewej namiotu mózdzku odpowiadające obecności krwi przymózgowo, krwawienia podpajecznówkowego w bruzdach lewego płata czołowego, ciemieniowego i obu płatów potylicznych, drobnych ognisk krwotocznych w płacie czołowym lewym wielkości ok. 4mm, niewielkiej ilości krwi w rogach potylicznych obu komór bocznych, złamania kości czołowej biegnące do łuski lewej kości ciemieniowej oraz przechodzące na kość klinową, ścianę boczną i dolną oczodołu lewego, kolejną szczelinę przyśrodkowo przechodzącą przez łuskę przednią i tylną zatoki czołowej lewej i łuskę przednią zatoki czołowej prawej. Zatoka czołowa lewa oraz zatoka klinowa były wypełnione krwistą wydzieliną i / lub skrzepami krwi),

- urazu twarzoczaszki tj. złamanie łuku jarzmowego lewego i ściany bocznej zatoki szczękowej lewej, odma podskórna w okolicy powieki oka lewego, lewej okolicy jarzmowej i policzkowej,

- urazu barku lewego ze złamaniem wyrostka barkowego i panewki lewej łopatki.

Obrażenia ośrodkowego układu nerwowego, twarzoczaszki i braku lewego były leczone zachowawczo. Na uraz czaszkowo - mózgowy jakiego doznał powód w dniu 26.11.2019r. nałożył się już istniejące u powoda wcześniejsze pourazowe zmiany w ośrodkowym układzie nerwowym, zmiany, które były następstwem urazu jakiego doznał w wypadku komunikacyjnym w 1982 r. w którym powód doznał ciężkiego urazu czaszkowo - mózgowego z licznymi złamaniami w obrębie twarzoczaszki, z koniecznością leczenia operacyjnego (kraniotomia prawostronna skroniowo - ciemieniowa, plastyka piramidy prawej z powodu pływotoku usznego), przebył ropne zapalenia opon, miał wszczepioną a potem usuniętą zastawkę komorowo - otrzewnową). Po tym urazie był leczony z powodu padaczki pourazowej i moczołki prostej. Powód nie kontynuował leczenie neurologicznego. Po wypadku z dnia 26 października 2019 roku częstość napadów padaczkowych u powoda nie wzrosła po wypadku z dnia 26.11.2019r. , a obrażenia (...) były leczone zachowawczo. Rozległe obszary malacji tkanki mózgowej w prawym płacie skroniowym i ciemieniowym oraz zaniki korowo - podkorowe ujawnione w obrazach TK, a także stwierdzone klinicznie: encefalopatia pourazowa, padaczka pourazowa, moczołka prosta - to następstwa wcześniejszego urazu czaszkowo mózgowego jakiego doznał powód w 1982r. oraz powikłań jakie wystąpiły po tym urazie (pływotok uszny, ropne zapalenie opon, wodogłowie wymagające założenia zastawki komorowo - otrzewnowej, konieczność późniejszego usunięcia tej zastawki). Obecnie częstość napadów padaczkowych utrzymuje się na takim samym poziomie, nie wzrosła, nie stwierdzono ewidentnych niedowładów (choć ocena siły mięśniowej jest trudna ze względu na stan po świeżo przebytej operacji ortopedycznej prawej kończyny dolnej), odruchy głębokie są dyskretnie żywsze po stronie prawej, nie stwierdza się objawów patologicznych. Nie należy spodziewać się innych, nowych i późnych powikłań urazu doznanego 26.11.2019 r.

Uszczerbek na zdrowiu w zakresie neurologii u powoda wynosi łącznie 12 %, w tym z powodu:

- encefalopatii pourazowej z poz. 9 C tabeli uszczerbków - 5 % (przy uwzględnieniu doznanych w 1982 r. obrażeń (...) i wcześniej stwierdzonych objawów encefalopatii pourazowej),

- złamań w obrębie kości czaszki 7% z poz. 2 (Uszkodzenia kości sklepienia i podstawy czaszki - wgłobienia, szczeliny, fragmentacja- zależnie od rozległości uszkodzeń 5 -10%.)

Obecnie u powoda występują nieco wzmożone odruchy głębokie z prawych kończyn, bez objawów patologicznych i bez niedowładów. Powód powinien nadal systematycznie przyjmować leki przeci-padaczkowe i być okresowo kontrolowany przez neurologa. Z przyczyn neurologicznych nie wymaga leczenia usprawniającego.

Obecny neurologiczny stan zdrowia powoda jest taki jak przed przedmiotowym wypadkiem.

Z przyczyn neurologicznych, po zakończeniu leczenia szpitalnego powód wymagał opieki i pomocy osób trzecich w wymiarze 2 godz. dziennie przez okres 2 miesięcy i 1 godz. dziennie przez okres kolejnych 2 miesięcy. Po tym okresie, w marcu 2020 r. powód wrócił do pracy. Z przyczyn neurologicznych powód nie wymagał specjalnego odżywiania ani zaopatrzenia ortopedycznego.

Obrażenia (...) były leczone zachowawczo i nie wymagały leczenia usprawniającego. Złamanie wyrostka barkowego i panewki łopatki lewej również było leczone zachowawczo.

Powód wymaga leczenia usprawniającego (rehabilitacja lecznicza), jako uzupełniającego leczenia podstawowego w schorzeniach narządu ruchu, układu nerwowego, układu krążenia, układu oddechowego. Obecnie powód nie zgłasza dolegliwości bólowych. Stwierdzone u powoda mierne ograniczenie ruchomości w stawach barkowych - jest wskazaniem do systematycznej kinezyterapii - ćwiczeń wykonywanych samodzielnie, systematycznie wg zaleconych schematów. W przypadku pojawienia się spoczynkowych dolegliwości bólowych - wskazane zabiegi fizykoterapii. Po zakończeniu leczenia szpitalnego (05.11.2019r.) powód do połowy 01/2020r. nosił ortezę stawu barkowego lewego typu temblak. W okresie unieruchomienia lewej kończyny górnej powód wymagał opieki i pomocy osób trzecich w wymiarze do 3 godz. dziennie. Po zdjęciu unieruchomienia przez okres kolejnych 2 miesięcy wymagał pomocy przy cięższych pracach domowych i robieniu większych zakupów - w wymiarze do 1,5 - 2 godz. tygodniowo.

(dowód: opinia biegłej z zakresu neurologii i rehabilitacji medycznej B. S. -k. 306-311)

Zdjęcie RTG z dn. 29.10.2019 r. palców prawej ręki powoda nie przedstawia świeżych zmian urazowych i przedstawia stan po przebytym złamaniu paliczka bliższego palca III ręki prawej.

Natomiast zdjęcie RTG stawu barkowego z dnia 29.10.2019 r. przedstawia nierówny zarys panewki lewego stawu ramiennego z drobną szczeliną złamania oraz oderwaną listewką kostną od wyrostka barkowego łopatki - obraz taki może odpowiadać świeżym zmianom urazowym. Złamanie panewki i wyrostka barkowego lewej łopatki zostało opisane w pierwszym badaniu powoda w (...) Centrum (...). W przypadku kości płaskich, takich jak łopatka, badanie CT jest badaniem dokładniejszy do oceny i przebiegu charakteru szczelin złamania niż klasyczne zdjęcia RTG, ale to badanie u powoda nie zostało wykonane.

(dowód: opinia specjalisty radiologa i (...) -k. 376)

Powód P. R. w chwili wypadku miał 51 lat, był wdowcem. Mimo wypadku komunikacyjnego, jakiemu uległ w 1982 roku powód pracował zawodowo. Od śmierci żony powód pracował na pełny etat godząc pracę zawodową z rolą rodzica: gotował, sprzątał, zajmował się domem. Od 2017 roku razem z powodem zamieszkuje jego syn K. R..

Przez pierwsze 4 miesiące od wypadku powód wymagał pomocy i opieki, którą nad powodem (na zmiany) sprawowali syn K. R. i córka D. R.. W tym czasie powód wymagał pomocy przy czynnościach higienicznych, ubieraniu, karmieniu, przygotowywaniu posiłków, zakupach, sprzątanu. Powód był przygnębiony, smutny, ze świadomością swojego uzależnienia i zdania na innych. Powód leżał, w zasadzie nie podnosił się z łóżka, a z uwagi na silne dolegliwości bólowe- głowy, szczęki, łopatki i ogólne stłuczenia przyjmował leki przeciwbólowe. Sytuacja uległa zmianie po ok. 3 miesiącach, kiedy powód zaczął wstawać, siadać, w związku z czym i zakres tej opieki zmniejszył się.

(dowód: zeznania świadków: K. R. -k. 206-207 oraz D. R. -k. 210 i verte)

Stan faktyczny w ustalonym zakresie wynika z dowodów przedstawionych Sądowi w toku postępowania i powołanych wyżej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo co do zasady zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawę odpowiedzialności ubezpieczonego w zakresie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego pracodawcy powoda S. K. za przedmiotowy wypadek przy pracy stanowił przepis art. 415 k.c. w zw. z art. 207 § 1 kodeksu pracy. W myśl powołanej regulacji pracodawca ponosi odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie pracy.

Wskazać należy że Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. wyrokiem z dnia 18 lutego 2021 r. uznając, że S. K. swym zachowaniem wyczerpał znamiona art. 220 § 1 k.k., to jest przestępstwa niepełnienia obowiązków wynikających z bezpieczeństwa i higieny pracy i narażenia powoda jako pracownika na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, warunkowo umorzył wobec niego postępowanie karne. Wprawdzie ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie - co do popełnienia przestępstwa - nie wiążą z mocy art. 11 k.p.c. sądów w postępowaniu cywilnym, ale wyrok taki nie pozostaje bez znaczenia dla postępowania dowodowego w postępowaniu cywilnym, gdyż podlega rozważeniu na podstawie art. 233 § 1 k.p.c. (por. uchwała składu siedmiu sędziów SN z dnia 22 października 1974 r., III PZP 20/74, OSNCP 1975, nr 2, poz. 17). Należy także przyjąć, że samo tego typu orzeczenie sądu karnego stanowi dokument urzędowy, o jakim mowa w art. 244 § 1 k.p.c. i jako taki – stosownie do treści art. 244 § 1 k.p.c. - stanowi dowód tego, co zostało w nim urzędowo stwierdzone. Dokument urzędowy korzysta z domniemania prawdziwości oraz autentyczności. Powyższe domniemanie nie zostało obalone przez pozwanego.

Przesądzenie odpowiedzialności S. K. oznacza, że powstaje odpowiedzialność pozwanego (...) na podstawie art. 822 § 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

W rozpoznawanej sprawie przedmiotem rozważań Sądu było zagadnienie przyczynienia się poszkodowanego – powoda do powstania szkody, taki bowiem zarzut postawiła w niniejszej sprawie strona pozwana. Przyczynienie to było upatrywane w wejściu przez powoda na drabinę na wysokość bez polecenia, bez zabezpieczenia czy asekuracji.

Zarzut ten został podzielony przez Sąd, aczkolwiek w znacznie niższej wysokości niż oczekiwała strona pozwana.

Według art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu, stosownie do okoliczności, a zwłaszcza stopnia winy obu stron.

Umieszczenie komentowanego przepisu bezpośrednio po art. 361 k.c., wskazuje wyraźnie, że przyczynienie się poszkodowanego do powstania lub zwiększenia szkody, jako przejaw powstania szkody w warunkach wielości przyczyn, z których jedną jest zachowanie się poszkodowanego, winno być rozpatrywane w kategoriach normalnego związku przyczynowego.

Zachowanie się poszkodowanego może być uznane za jego przyczynienie się do powstania lub zwiększenia szkody, jeżeli pozostaje w związku przyczynowym ze szkodą i jest ponadto zawinione w przypadkach odpowiedzialności na zasadzie winy, a obiektywnie nieprawidłowe przy odpowiedzialności na zasadzie ryzyka.

O winie poszkodowanego decydują kryteria obiektywne. Za zawinione w związku tym mogą być uznane takie zachowania poszkodowanego będące współprzyczyną szkody, które obiektywne wykazują znamiona braku troski, ostrożności, rozwagi i innych podobnych sytuacji wskazujących na brak dbałości o ochronę własnej osoby lub majątku przed szkodą. Zachowanie się poszkodowanego włącza się jako dodatkowa przyczyna szkody. Musi być ono jednak co najmniej sprzeczne z obowiązującymi przepisami, czy regułami postępowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23.02.1968 r., II CR 28/68, Lex nr 6291).

Związek przyczynowy łączący zachowanie się poszkodowanego ze szkodą musi być ograniczony do normalnych powiązań kauzalnych. Oznacza to, że aby zachowanie się poszkodowanego mogło być podniesione do rangi zdarzenia

uzasadniającego zmniejszenie należnego mu odszkodowania, musi stanowić samodzielny (zewnętrzny) względem przyczyny głównej czynnik przyczynowy, a nie tylko jej rezultat.

Okoliczności rozpoznawanej sprawy wskazują, że postawa powoda, który zdecydował się wejść na drabinę, która nie była we właściwy sposób zabezpieczona i bez asekuracji innej osoby oraz bez polecenia była obiektywnie nieprawidłowa. Było to następstwem niczym nie uzasadnionej wiary powoda, że nic mu się nie stanie. Powód jako osoba dysponująca odpowiednim doświadczeniem życiowym niezbędnym przy ocenie własnego postępowania oraz wyobrażenia co do skutków niewłaściwego postępowania powinien zdawać sobie sprawę, czym może grozić podjęcie pracy na wysokości z drabiny bez właściwego zabezpieczenia. Powód co najmniej z racji swego wieku i związanego z tym doświadczenia życiowego wchodząc w tak niefrasobliwy sposób na drabinę przyczynił się do powstania szkody co najmniej w 30 %. Przy ustalaniu na takim poziomie wysokości przyczynienia uwzględnione zostało również, że powód przebył w 1982 r. uraz głowy, który zakończył się poważnym defektem neuralgicznym, padaczką pourazową i niewydolnością przysadki mózgowej, które powinny skłonić powoda do dużej refleksji co do swej zdolności wchodzenia na drabinę.

Niesporne było, że u powoda nastąpiło uszkodzenie ciała i rozstrój zdrowia, które uprawniają go do żądania od pozwanego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę - w myśl art. 445 § 1 k.c.

Kwestią sporną pozostawała wysokość tego świadczenia.

Przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę – w myśl art. 445 §1 k.c. - zależy od uznania Sądu a zadośćuczynienie powinno być odpowiednie.

Ma ono rekompensować krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości) oraz cierpienia psychiczne (ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi i ich długotrwałość). Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie tych cierpień, ma charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego, a jednocześnie nie może być źródłem wzbogacenia.

Przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględnić przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego. Sąd winien wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności konkretnej sprawy mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, a zwłaszcza stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, prognozę na przyszłość, wiek poszkodowanego. W konkretnych sytuacjach musi to prowadzić do uogólnień wyrażających zakres doznanego przez poszkodowanego uszczerbku niemajątkowego. Należy zwrócić uwagę, iż sam wypadek, w którym poszkodowany doznaje urazu nie ze swej winy, jest zdarzeniem niosącym poczucie pokrzywdzenia i przeżyciem negatywnym, których całokształt składa się na pojęcie niematerialnej krzywdy kompensowanej zadośćuczynieniem.

Nie budziło wątpliwości, że zaistniałe zdarzenie było źródłem cierpień fizycznych powoda. Sąd wziął pod uwagę charakter uszkodzenia ciała oraz jego skutki. Powód doznał urazu czaszkowo - mózgowego oraz urazu barku i ramienia. Zdarzenie spowodowało dolegliwości bólowe oraz dyskomfort życiowy, przy czym był to drugi uraz czaszkowo – mózgowy powoda i szereg następstw z neurologicznego punktu widzenia stanowi następstwo tego pierwszego urazu, co uwzględniła biegła neurolog w wydanej przez siebie opinii. Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd uwzględnił, że powód doznał wskutek upadku łącznie około 61 % uszczerbku na zdrowiu, w tym około 38 % w związku ze stanem narządu wzroku. Jak wynika z opinii biegłej radiolog, znajdującej również potwierdzenie w opiniach biegłych ortopedów, złamania palca III ręki prawej powód doznał już przed wypadkiem z dnia 26.10.2019 r., zaś uraz barku nastąpił w wyniku tego wypadku.

Skutki wypadku dla zdrowia powoda zostały ustalone na podstawie opinii biegłych: ortopedy, neurologa, chirurga, chirurga szczękowego, okulisty i radiologa, którzy sporządzili opinie po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną dotyczącą powoda oraz po jego osobistym badaniu. Sąd podzielił wszystkie wydane w sprawie opinie jako, że zostały sporządzone zgodnie z zasadami sztuki lekarskiej oraz przez specjalistów o niekwestionowanym poziomie wiedzy, z tym że ponieważ biegły chirurg wypowiedział się w przedmiocie wysokości uszczerbku na zdrowiu, który był następnie przedmiotem opinii biegłych węższych specjalizacji - w zakresie wysokości uszczerbku na zdrowiu sąd oparł

się na opiniach biegłych neurolog, ortopedy, chirurga szczękowego, bowiem biegli bardzo szczegółowo uzasadnili kwalifikację poszczególnych następstwa wypadku, z odwołaniem się do tabeli procentowej stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 18 grudnia 2002 r. Ocena z powodu encefalopatii pourazowej i złamania w obrębie kości czaszki dokonana przez biegłą neurolog w zakresie wiążącego się z nią wysokości uszczerbku na zdrowiu różniła się od tej dokonanej przez biegłego chirurga, a ponieważ ocena dokonana przez biegłą neurolog w zakresie analizy dokumentacji medycznej oraz skutków urazów u powoda była najbardziej wnikliwa i przekonująca, stanowiła podstawę do ustalenia wysokości rzeczywistego uszczerbku na zdrowiu powoda. Kwalifikacja skutków encefalopatii i uszczerbku z poz. 10 a) dokonana przez biegłego chirurga była przy tym oczywiście nieprawidłowa, bowiem pozycja 10 a), z której chirurg zakwalifikował encefalopatię dotyczy zaburzeń adaptacyjnych będących następstwem urazów i wypadków, w których nie doszło do uszkodzenia (...) a przecież u powoda doszło do urazu (...). Poza tym biegły ten nie ocenił należyście, że przy szacowaniu tego uszczerbku należy mieć na uwadze wcześniejszy uraz, który powód przeżył w 1982 r. Oceniając skutki urazu łopatki Sąd oparł się na opinii biegłego ortopedy jako mającego większe kompetencje do oceny urazów ortopedycznych niż chirurg, zaś złamanie szczęki – przez chirurga szczękowego. Wydane opinie były rzeczowe, kategoryczne i zawierały pełną odpowiedź na postawioną tezę dowodową. Oceniane według kryteriów: poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, sposobu motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, uznane zostały za miarodajny dowód.

Biegli w opiniach uzupełniających wypowiadali się szczegółowo co do zastrzeżeń formułowych do opinii przez pełnomocników stron, rozwiewając wszelkie wątpliwości co do zakresu rzeczywiście poniesionej przez powoda szkody na jego osobie. Wydane opinie były rzeczowe, kategoryczne i zawierały pełną odpowiedź na postawioną tezę dowodową oraz oceniane według kryteriów: poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, sposobu motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, uznane zostały za miarodajny dowód.

Niezależnie od tego wskazać należy, że procentowy rozmiar uszkodzeń ciała jest tylko jednym z kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia i nie determinuje tej kwoty bez uwzględnienia innych okoliczności, jest to tylko pomocniczy środek ustalania rozmiaru odpowiedniego odszkodowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2005 r., I PK 47/05, Monitor Prawa Pracy 2006/4/208, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 9.04.2014 r. I ACa 1320/13).

Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia dostrzeżono, iż powód w związku z wypadkiem był hospitalizowany, a potem leczyl się ambulatoryjnie.

Sąd uwzględnił również związane z chorobą cierpienia psychiczne powoda tj. ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi oraz następstwami rozstroju zdrowia. Przedmiotowe zdarzenie na pewien czas w sposób diametralny zmieniło sposób funkcjonowania powoda, nadto został uwzględniony dyskomfort spowodowany koniecznością korzystania z pomocy rodziny w codziennych czynnościach związanych z utrzymaniem higieny, ubraniem się, przygotowaniem posiłków.

Rozmiar krzywdy, której doznał powód, czas trwania i intensywność cierpień zarówno fizycznych i psychicznych, przy uwzględnieniu że powód już wcześniej doznał urazu czaszkowo -mózgowego, prowadzą do przekonania, że odpowiednią kwotą tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę jest suma 150.00 zł Kwota ta z jednej strony będzie odczuwalna dla pokrzywdzonego i będzie stanowić rekompensatę za doznane cierpienia psychiczne, a zatem uwzględnia kompensacyjny charakter zadośćuczynienia, z drugiej strony jest umiarkowana i nie będzie prowadziła do nieuzasadnionego wzbogacenia powoda mając na uwadze aktualny poziom życia społeczeństwa. Uwzględniając ustalone na 30 % przyczynienie powoda do zasądzenia pozostawała kwota 105.000 zł, a dalej idące powództwo w tym zakresie jako wygórowane zostało oddalone.

Kolejnym żądaniem zgłoszonym przez powoda było żądanie zwrotu kosztów opieki. Roszczenie o pokrycie zwiększonych potrzeb związanych ze sprawowaniem opieki za okres miniony, to jest sprzed daty wytoczenia

powództwa może opierać się, w zależności od okoliczności faktycznych, na dwóch różnych podstawach prawnych, to jest na podstawie z art. 444 § 1 lub z art. 444 § 2 k.c.

Podstawa z art. 444 § 1 k.c. (jako wszelkie koszty leczenia) będzie aktualna w sytuacji, gdy zostanie udowodnione, że zostały poczynione wydatki na opiekę – powierzono opiekę osobie trzeciej lub doszło do utraty korzyści ze strony członków rodziny sprawujących opiekę, związanych z koniecznością zaprzestania lub ograniczenia pracy zawodowej dla lepszego zapewnienia opieki. Wówczas wydatki poniesione na zaspokojenie zwiększonych po wypadku potrzeb stają się szkodą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4.10.1973 r., II CR 365/73, dnia 15 lutego 2007 r., II CSK 474/06, Lex nr 274155, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 lutego 2018 r.).

Natomiast jeśli zostanie wykazana konieczność opieki oraz faktyczne jej wykonywanie to należy się za okres sprawowania opieki renta z tytułu zwiększonych potrzeb oparta na art. 444 § 2 k.c.

Renta z tytułu zwiększonych potrzeb dotyczy sytuacji, gdy w wyniku doznanej szkody istnieje konieczność ponoszenia wyższych kosztów utrzymania w zakresie usprawiedliwionych potrzeb w porównaniu do stanu sprzed wyrządzenia szkody. Chodzi o koszty stałej opieki ze strony innych osób, odpowiedniego wyżywienia, koszty konsultacji medycznych, leków, zabiegów rehabilitacyjnych oraz ewentualnie przygotowania do innego zawodu. Przyznanie renty nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany efektywnie wydał odpowiednie kwoty na koszty opieki. Okoliczność, że domownicy sprawowali opiekę nad poszkodowanym nie pozbawia go prawa żądanie zwiększonej z tego tytułu renty (por. Komentarz do Kodeksu cywilnego, Księga trzecia, Zobowiązania, tom 1, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1996, str. 362).

Zatem w okolicznościach faktycznych sprawy należy uznać, że powód żądał odszkodowania obejmującego zwrot kosztów opieki. Korzystanie z pomocy innych osób i związane z tym koszty stanowią koszty leczenia w rozumieniu art. 444 § 1 k.c.

W toku postępowania zeznaniami świadków K. R. i D. R., jak również opiniami biegłych chirurga i neurologa powód udowodnił, że na skutek wypadku zwiększyły się jego potrzeby w związku z koniecznością korzystania z pomocy osób trzecich. Niezbędną opiekę świadczyły jego dzieci, a opieka obejmowała zwykle czynności pielęgnacyjne i z zakresu obsługi. Wymiar finansowy tej opieki Sąd ustalił w następujący sposób:

- przez pierwsze 2 miesiące na 2 godziny w kwocie 15 zł za 1 godzinę – czyli 60 dni x 2 h x 15 zł = 1.800 zł,
- przez kolejne 2 miesiące – 1 godzina dziennie, czyli 60 dni x 1 godzina x 15 zł = 900 zł,

Łącznie za ten okres koszty opieki wyniosły 2.700 zł. Stawka 15 zł za jedną godzinę opieki jest zdaniem Sądu właściwie określona i jest przyjmowana w innych sprawach, w których opiekę nad osobą poszkodowaną sprawują członkowie rodziny. Przy uwzględnieniu 30- procentowego przyczynienia do zasądzenia pozostawała kwota 1.890 zł, a w pozostałej części żądanie o zwrot kosztów opieki zostało oddalone jako niezasadne.

Podstawę rozstrzygnięcia o odsetkach stanowiły przepisy art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c., art. 817 §1 k.c. i art. 14 ust. ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o Ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Ponieważ strona pozwana otrzymała zgłoszenie szkody w dniu 17 lutego 2020 r., od dnia 19 marca 2020 r. pozostawała w opóźnieniu z zapłatą kwoty 70.000 zł zaś od kwoty, o którą powództwo zostało rozszerzone, odsetki zostały zasądzone od dnia następnego po rozszerzeniu powództwa.

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowił przepis artykułu 100 zd. 1 k.p.c. Mając na uwadze, że strony mniej więcej w tym samym stopniu przegrały sprawę (roszczenia powoda zostały uwzględnione w 48 %) oraz strony poniosły koszty procesu w zbliżonej wysokości zachodziły podstawy do wzajemnego zniesienia kosztów procesu. Rozstrzygnięcie to jednak nie zostało umieszczone w wyroku, a wyrok w zakresie kosztów procesu został uzupełniony na wniosek pełnomocnika powoda postanowieniem z dnia 10 października 2022 r.

Podstawę rozstrzygnięcia o pobraniu nieuiszczonych kosztów sądowych - wydatków poniesionych tymczasowo z rachunku Skarbu Państwa w łącznej kwocie 4.024,11 zł (ustalonych postanowieniami – k. 264, 265, 302, 303, 357, 358, 414) stanowiły przepis art. 113 ust. 1 i 2 ustawy z dnia z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 755) w zw. z art. 100 zd. 1 k.p.c.

Powoda z tytułu zwrotu wydatków obciąża kwota 2.092,54 zł (4.024,11 zł x 52 %). Natomiast na podstawie art. 113 ust. 4 wskazanej ustawy Sąd odstąpił od obciążenia powoda częścią nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu, mając na uwadze odszkodowawczy charakter dochodzonych roszczenia oraz okoliczność, iż ustalenie należnych powodowi zadośćuczynienia i odszkodowania zależało od oceny Sądu.

Stronę pozwaną obciąża zaś kwota 5.335zł tytułem opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa (11.113 zł x 48 %) i część wydatków związanych z wydaniem opinii w kwocie 1.931,57 zł (4.024,11 zł x 48 %).

Sędzia Ewa Tomczyk